

Záróvizsga tételek

a tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirányon tanuló hallgatók részére

A Mesterházi Zsuzsa és Szekeres Ágota által szerkesztett *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése* c. kötet több kiadásban megjelent. Javasoljuk a 2023-as, vagy azt követő megjelenéseket használni, mert a korábbiakhoz képest 2023-ban tartalmi változás történt. Kérjük, hogy figyeljenek erre.

1. A népesség meghatározása, a fogalmak értelmezése a szakterületen

tanulási korlátok, tanulási nehézség, tanulási zavar, tanulási akadályozottság, enyhe értelmi fogyatékoság

- a tanulási nehézség, zavar, akadályozottság fogalma
- a tanulási akadályozottság és az enyhe értelmi fogyatékoság fogalmának viszonya
- a tanulásban akadályozott gyermekek jellemzői a tanulási folyamat szempontjából
- a nemzetközi fogalomhasználat és annak problematikája
- a szakirányos gyógypedagógus kompetenciája, kompetenciahatárok

Szakirodalom:

- Fejes, J. B., & Szenczi, B. (2010). Tanulási korlátok a magyar és az amerikai szakirodalomban. *Gyógypedagógiai Szemle*, 38(4), 273–287.
- Gaál, É. (2000). A tanulásban akadályozott gyermekek az óvodában és az iskolában. In S. Illyés (Eds.), *Gyógypedagógiai alapismeretek* (pp. 429–460). ELTE-BGGYFK.
- Mesterházi, Zs. (2023). A tanulási akadályozottság fogalmának kialakulása. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyerekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógiai szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 92–102). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Mesterházi, Zs. (2023). A tanulási nehézségek típusai. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 65–90). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Mesterházi, Zs. (2023). Szemlélet- és paradigmaváltás: a nevelésszükséglet-alapú megközelítés. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 102–114). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Mesterházi, Zs. (2023). Összefoglalás a tanulási akadályozottságról. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 114–118). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Szekeres, Á., & Virányi, A. (2019). Korszerű tanulásszervezés és az IKT-eszközök alkalmazásának új irányai a tanulásban akadályozott tanulók együttnevelésében. In T. Polonyi, K. Abari, & F. Szabó (Eds.), *Innováció az oktatásban* (pp. 151–178). Oriold és Társai Kiadó.

2. A pedagógiai szakszolgálati intézményrendszer működése és feladatai

feladatközpontú megközelítés, feladatellátási kötelezettség, vármegyei és járási illetékesség, holisztikus szemlélet, interdiszciplinaritás, szakszolgálati feladatok

- a pedagógiai szakszolgálat helye a köznevelési rendszerben,
- az ellátórendszer jellemzői,
- a pedagógiai szakszolgálati feladatkörök áttekintése

Szakirodalom:

15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről.

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1300015.EMM>

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről.

Bacsa, J., Balog, E., Debreczeni-Beretz, L., Gurdonné Kovács, H., Gyöngyösi, J., Hegedűs, I., & Vámos, B. (2015). *Jó gyakorlatok a pedagógiai szakszolgálati ellátásban*. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft.

Csepregi, A. (2019). A pedagógiai rehabilitáció intézményrendszere. In Z. Vekerdy Nagy (Eds.), *A gyermekrehabilitáció sajátosságai* (pp. 529–535). Medicina Könyvkiadó Zrt.

Mile, A. (2023). Pedagógiai szakszolgálatok és pedagógiai-szakmai szolgáltatások. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 195–200). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

Mile, A., & Kiss, L. (2022). Kihívások és megfelelések a pedagógiai szakszolgálati ellátórendszerben. *Gyógypedagógiai Szemle*, 50(1), 35–50.

3. Tanulásban akadályozott gyermekek beiskolázása, a szakértői bizottsági tevékenység

szakértői bizottság, szakértői team, diagnosztikai folyamat, protokoll, folyamatos figyelemmel kísérés, szakértői vélemény

- a járási és a vármegyei szakértői bizottságok diagnosztikai feladatai, beiskolázás
- az enyhe értelmi fogyatékoság megállapítása,
- a szakértői vélemény tartalma

Szakirodalom:

15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről.

Csákvári, J., & Mészáros, A. (2012). Értelmi fogyatékos (intellektuális képesség-zavarral élő) gyermekek, tanulók komplex vizsgálatának diagnosztikus protokollja. In *Diagnosztikai kézikönyv* (pp. 1–83).

Mile, A. (2023). Pedagógiai szakszolgálatok és pedagógiai-szakmai szolgáltatások. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 195–200). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

Mile, A., & Kiss, L. (2022). Kihívások és megfelelések a pedagógiai szakszolgálati ellátórendszerben. *Gyógypedagógiai Szemle*, 50(1), 35–50.

4. A gyógypedagógiai nevelést, oktatást meghatározó dokumentumok napjainkban

jogi szabályozók (köznevelési törvény, NAT), szakmai tartalmi szabályozók (irányelvek, kerettantervek, alapító okirat/szakmai alapidokumentum, pedagógiai program, helyi tanterv)

- a törvényi és rendeleti szintű szabályozás aktuálisan hatályos dokumentumai (Köznevelési törvény, NAT), különösen a tanulásban akadályozott tanulóakra vonatkozó szempontok
- szakmai szabályozók: irányelvek, kerettantervek, intézményi dokumentumok (alapító okirat/szakmai alapidokumentum, nevelési/pedagógiai/szakmai program, helyi tanterv), különösen a tanulásban akadályozott tanulóakra vonatkozó szempontok

Szakirodalom:

110/2012 (VI. 4.) Korm. Rendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról. <https://njt.hu/jogszabaly/2012-110-20-22> (a 2020-ban elfogadott jelentős módosítás szerinti, jelenleg hatályos állapot)

A 2011. vi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről. <https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2011-190-00-00>

A 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről. <https://njt.hu/jogszabaly/2019-80-00-00>

Horváth, P. L. (2023). Törvények, rendeletek. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (szerk.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 204-209). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

Papp, G. & Mile, A. (2023). Jogi szabályozás. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (szerk.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 466-468). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

Virányi, A. (2023). Az iskolai nevelés tartalmi szabályozása. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (szerk.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 234-243). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

5. A tanulásban akadályozott, azon belül enyhén értelmi fogyatékos személyek oktatásának intézményi keretei

különnevelés, együttnevelés, alapfokú oktatás, középfokú oktatás

- a jelenlegi intézményi rendszer elemei:
 - a különnevelés lehetséges formái (iskola, intézményegység, tagintézmény, tagozat, osztály, összevont osztály, szakiskola, EGYMI)
 - az együttnevelés lehetséges formái (integráló iskola, inkluzív iskola, integráló osztály, szakképző iskola)

Szakirodalom:

- Berényi, D., Lénárd, S., & Szekeres, Á. (2024). Szakképzési útvonalak sajátos nevelési igényű. *Gyógypedagógiai Szemle*, 52(4), 224–237.
<https://doi.org/10.52092/gyosze.2024.4.3>
- Horváth, P. L. (2023). Szakmatanulás. In Mesterházi, Zs. & Szekeres, Á. (szerk.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 209–220). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Jenei, A. (2023). Az eltérő tantervű általános iskola. In Mesterházi, Zs. & Szekeres, Á. (szerk.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 151–180). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Papp, G. (2023). Az integrált nevelés és inkluzív iskola mai értelmezése. In Mesterházi, Zs. & Szekeres, Á. (szerk.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 463–466). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

6. A tanítás és tanulás folyamata a tanulásban akadályozott gyermekek iskoláiban *tervezés, szervezés, értékelés, oktatási stratégiák, oktatási módszerek*

- a tanóratervezés folyamata tanulásban akadályozott tanulók, fiatalok oktatásában
- tanítási módszerek a tanulásban akadályozott tanulók, fiatalok oktatásában
- a munkaformák jelentősége, kiválasztásuk szempontjai a tanulásban akadályozott tanulók, fiatalok oktatásában

Szakirodalom:

- Falus, I., & Szűcs, I. (2022). Az oktatás módszerei. In Falus, I., & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához*. Akadémiai Kiadó. https://mersz.hu/dokumentum/m1037adk__1/
- Gaál, É. (2000). A tanulásban akadályozott gyermekek az óvodában és az iskolában. In S. Illyés (Eds.), *Gyógypedagógiai alapismeretek* (pp. 429–460). ELTE BGGYFK.
- Jenei, A. (2023). Didaktikai módszerek és munkaformák. In Mesterházi, Zs. & Szekeres, Á. (szerk.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 179–182). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Macher, M., & Szekeres, Á. (2023). A fejlesztés és terápia szerepe a gyógypedagógiai munkában. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 430–437). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Mesterházi, Zs. (2023a). A tanulási folyamatok szervezése. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 298–307). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Mesterházi, Zs. (2023b). A tanulási technikák megtanítása. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 308–312). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Mesterházi, Zs. (2023c). A tanítás-tanulási folyamatok alapstruktúrái. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 317–334). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- M. Nádas, M. (2022a). Az oktatás szervezési módjai/munkaformái. In Falus, I., & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához*. Akadémiai Kiadó. https://mersz.hu/dokumentum/m1037adk_269/#m1037adk_fxv
- Rapos, N. (2022). A pedagógiai értékelés. In Falus, I., & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához*. Akadémiai Kiadó. https://mersz.hu/hivatkozas/m1037adk_fxix/#m1037adk_fxix
- Fodor, Z. & Kotchy, B. (2022). A pedagógusok egyéni tervei. Tanmenet – tematikus terv – óravázlat, egyéni fejlesztési terv. In Falus, I., & Szűcs, I. (Eds.), *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához*. Akadémiai Kiadó. https://mersz.hu/dokumentum/m1037adk_393
- Szekeres, Á. (2019). Differenciált tanulás. In Zs, Mesterházi, & Á. Szekeres (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 437–443). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

7. Az egyéni fejlesztés gyakorlata tanulásban akadályozott gyermekek érdekében

szakértői vélemény, egyéni fejlesztési terv, egyéni fejlesztés, egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció, fejlesztő eszközök

- a fejlesztés (habilitáció-rehabilitáció) fogalma, megvalósítási formái
- az egyéni fejlesztési terv készítése, használata, tartalmi elemei
- a gyógypedagógiai tevékenységet segítő eszközök

Szakirodalom:

- Jenei, A. (2023). A tanulás iskolán belüli feltételei. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 157–167). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Kókainé Lányi, M. (2007). *Könyv az integrációról. Sajátos nevelési igényű gyerekek együttnevelése a Gyermekek Házában*. SuliNova.
- Vargáné Mező, L. (2008). *Fókuszban az egyén. Hogyan készítsünk egyéni fejlesztési tervet?* Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségért Közalapítvány.
- Macher, M. & Szekeres, Á. (2023) A fejlesztés és terápia szerepe a gyógypedagógiai munkában. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 430–443). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

8. Tanulási zavarok: az iskolai teljesítmény specifikus zavarai (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) és a segítő-fejlesztő beavatkozások lehetőségei

fogalmak multidiszciplináris megközelítésben, okok és tünetek, diagnosztika és differenciáldiagnosztika, prevenció és fejlesztés

- a diszlexia, diszgráfia, diszortográfia és diszkalkulia multidiszciplináris megközelítésben
- kialakulásuk lehetséges okai, tünetei
- a diagnózis felállítása, differenciáldiagnosztika, társuló problémák jelenlétek
- prevenciós eljárások, fejlesztő eljárások

Szakirodalom:

- Csépe, V. (2014). Az olvasás zavarai és a diszlexia. In Cs. Pléh & Á. Lukács (Eds.) *Pszicholingvisztika 2.* (pp. 1325-1343). Akadémiai Kiadó
- Csonkáné Polgárdi, V. (2012). Ismertető a Diszkalkulia Pedagógiai Vizsgálatáról óvodás és kisiskolás korú gyermekeknél. *Gyógypedagógiai Szemle*, (2012/4., 2013/2.).
- Dékány, J. (2009). Tanulási sikeresség és matematikai kompetencia. *Gyógypedagógiai Szemle*, 37(5), 356–361.
- Farkasné Gönczi, R. (2023). Számolási zavarok, diszkalkulia. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 86–90). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Gerebenné Várbiro, K. (2023). Tanulási zavar. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 68–75). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához. Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai nevelésének-oktatásának irányelvei c. fejezet.
- Krajcsi, A. (2008). Számolási zavarok idegrendszeri alapjai. In Á. Szabó (Eds.), *Tanulmányok a tanulásban akadályozottak pedagógiája és határtudományai köréből* (pp. 181–205). Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság.
- Macher, M. (2025). A tanulási zavar értelmezése, prevenciós és intervenciós lehetőségek. In Höfflerné Pénzes, A. Maléth, V. Klein, Zs. Pichler & K. Pongrácz (Eds.), *Pszichopedagógia a gyógypedagógia rendszerében.* (pp. 143–156). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Meixner, I. (2015). *A dyslexia prevenció, reedukáció módszere.* Meixner Műhely.
- Mészáros, A. (2025). Specifikus tanulási zavarok. In Höfflerné Pénzes, A. Maléth, V. Klein, Zs. Pichler & K. Pongrácz (Eds.), *Pszichopedagógia a gyógypedagógia rendszerében.* (pp. 115–125). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Sósné Pintye, M. (2023). Írott nyelvi zavarok. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 77–86). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

9. A kognitív képességek rendszere, a gondolkodási képességek megismerése és fejlesztése tanulásban akadályozott gyermekeknél

kognitív kulcskompetencia, kognitív gátlás, kognitív flexibilitás, munkamemória, a DIFER vonatkozó szubtesztjei, a DIFER „továbbfejlesztése”, hallási mondatterjedelem teszt, Piéron teszt

- kognitív kulcskompetenciák és a gondolkodási képességek rendszere
- avégrehajtó funkciók fogalma, megismerése és fejlesztése
- az emlékezet és figyelem megismerése, jellemzői és fejlesztése
- az elemi számolás, a tapasztalati következtetés és a tapasztalati összefüggésmegértés mint kritikus kognitív készségek megismerése, jellemzői és fejlesztése
- a rendszerező és a kombinatív képességek megismerése, jellemzői és fejlesztése
- az induktív és deduktív gondolkodás megismerése és fejlesztése

Fazekasné Fenyvesi, M., & Józsa K. (2006a): A DIFER programcsomag alkalmazási lehetősége tanulásban akadályozott gyermekeknél (I. rész). *Gyógypedagógiai Szemle*, XXXIV. 2. 133–142.

Fazekasné Fenyvesi, M., & Józsa K. (2006b): A DIFER programcsomag alkalmazási lehetősége tanulásban akadályozott gyermekeknél (II. rész). *Gyógypedagógiai Szemle*, XXXIV. 3. 161–177.

Fazekasné Fenyvesi M., Papp, G., & Gál, Z. (2019). Tanulásban akadályozott (ezen belül enyhén értelmi fogyatékos) tanulók verbális munkamemóriájának mérése. *Gyógypedagógiai Szemle*, 47(3), 185-208.

Höflerné Péntes, É., Fazekasné Fenyvesi, M. és Szenczi-Velkey, B. (2021). Pedagógiai diagnosztika c. digitális tananyag 2-4. fejezete.

Józsa, G., & Józsa, K. (2018). Végrehajtó funkció: Elméleti megközelítések és vizsgálati módszerek. *Magyar Pedagógia*, 118(2), 175–200.

Józsa, K., Zentai, G., & Hajduné Holló, K. (2017). *A gondolkodás fejlesztése 4–8 éves életkorban: Módszertani kézikönyv szülőknek, óvodapedagógusoknak, tanítóknak*. Mozaik Kiadó.

Nagy J. (1998). A kognitív képességek rendszere és fejlődése. *Iskolakultúra*, 8(10), 3-21.

Péntes, É., Fazekasné Fenyvesi, M., & Szenczi, B. (2014). A végrehajtó funkciók működése és fejlesztése tanulásban akadályozott gyermekeknél c. digitális tananyag vonatkozó részei (A végrehajtó funkciók fogalma, fejlődése, működése és mérési lehetőségei; A végrehajtó funkciók szerepe a döntéshozatalban, a tervezésben és a szervezésben –intervenciók és fejlesztés; A végrehajtó funkciók szerepe a rugalmas gondolkodásban és a váltásban –intervenciók és fejlesztés; A végrehajtó funkciók szerepe a viselkedés szabályozásában és az önirányító folyamatokban –intervenciók és fejlesztés; A magatartási problémákról általában).

Vargáné Molnár, M., Höflerné Péntes, É., Szenczi-Velkey, B., Horváth, E., & Szajlai, A. (2021). *A kognitív képességek fejlesztésének módszertana*. (Kézirat, moodle tananyag) vonatkozó részei (Kognitív kulcskompetencia és matematikai gondolkodás, Az emlékezet és a figyelem fejlesztési lehetőségei, A rendszerező és a logikai képesség fejlesztése, Az analógias és az algoritmikus gondolkodás fejlesztése, A rendszerező és a logikai képesség fejlesztése, Az induktív és a deduktív gondolkodás fejlesztése, A kombinatív képességek fejlesztése).

Zentai, G., Fazekasné Fenyvesi, M., & Józsa, K. (2013). Tanulásban akadályozott és többségi gyermekek rendszerező képességének fejlődése. *Iskolakultúra*, 23(11), 131-145.

10. A matematikai ismeretszerezési folyamat és a matematikai képességek fejlesztése tantárgyi témakörök mentén tanulásban akadályozott gyermekeknél

absztrahálás, strukturálás, transzferálás, diszkrét és folytonos mennyiségek, stabil rendezés elve, tárgykép, számkép, összeadás és kivonás tanításának útjai, műveletek tulajdonságai, realisztikus szöveges feladat

- a matematikai ismeretszerzési folyamat tervezése, a kognitív folyamatok mozgása
- a matematika képességek rendszere, tantervi témakörök
- a számfogalom kialakítása és fejlesztése
- az alapműveletek tanítása, műveletek szóban és írásban
- a matematikai szöveges feladatok tanítása

C. Neményi, E. (2003). *A természetes számok kialakítása*. Tantárgypedagógiai füzetek. ELTE TÓFK, Budapest.

C. Neményi, E. (2003). *A számolás tanítása, Szöveges feladatok*. Tantárgypedagógiai füzetek. ELTE TÓFK, Budapest.

Józsa, K. (2014). *A számolás fejlesztése 4–8 éves életkorban*. Mozaik Kiadó, Szeged.

Kelemen, R. (2010). A matematikai szövegesfeladat-megoldó képesség vizsgálata többségi és tanulásban akadályozott 9-13 éves tanulók körében (Doktori értekezés, SZTE).

Mesterházi, Zs. (2023). A kognitív képességek nevelése. In Zs. Mesterházi, & Á. Szekeres (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 279–296). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

Vargáné Molnár, M., Höfflérné Péntes, É., Szenczi-Velkey, B., Horváth, E., & Szajlai, A. (2021). *A kognitív képességek fejlesztésének módszertana* (Kézirat, moodle tananyag) vonatkozó részei (Matematikai ismeretszerzési folyamat, a tudásszerző képesség fejlesztése, Számfogalom, számolási képességek, Műveletek szóban és írásban, Matematikai szöveges feladatok)

Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4, 5-8 évfolyam, matematika.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/sni_1_4/Matematika.doc

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/e_sni_5_8/Matematika.doc

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének irányelvei.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/SNI_iranyelvek.docx

11. Tanulásban akadályozott személyek szociális képességeinek fejlesztése és a társadalmi integráció

szociális kompetencia, SEL, szociális képességek, szociális készségek, szexuális nevelés

- a szociális kompetencia és a SEL fogalma
- a szociális képességek: a versengés megjelenése (személyes és szituatív tényezők), a vezetési stílusok hatása a tanulókra és a tanulási légkörre, az együttműködés előnyei és a kooperatív tanulás alapelvei, valamint a segítő viselkedés magyarázatai és fejlesztésének lehetőségei
- a szociális készségek: a vita fajtái, levezetésének szabályai, valamint a döntési tapasztalatszerzés
- a szexuális nevelés

Szakirodalom:

- Forrai J. (2020). Fogyatékkal élők szexuális egészségpolitikája, szempontjai és problémái. *Magyar Tudomány*, 181(3), 314-328.
http://epa.niif.hu/00600/00691/00198/pdf/EPA00691_mtud_2020_03_314-328.pdf
- Szabó, Á. (2023). A szociális képességek nevelése. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 386-397). Budapest: ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Szekeres, Á. (2023). Az érzelmi intelligencia nevelése. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (szerk.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 397–405). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Szabó, Á., & Szekeres Á. (2013). *A szociális képességek fejlesztésének módszertana* (Online kiadás). Tankönyvtár.
- Winkler, Z., & Zsolnai, A. (2022). Szociális és érzelmi jóllét biztosítása az iskolában: Nemzetközi SEL programok bemutatása. *Neveléstudomány*, 10(3), 5-23.
<https://ojs.elte.hu/nevelestudomany/article/view/6762>

12. A szóbeli kommunikációs képességek fejlesztése tanulásban akadályozott gyermekek esetében

anyanyelvi kommunikációs kompetencia tanítása, beszédhanghallás, beszédészlelés, beszédértés, a beszédprodukció formai és tartalmi oldala

- tanulásban akadályozott tanulók szóbeli kommunikációjának jellemzői
- a szóbeli kommunikációs képesség fejlesztésének rendszere, céljai
- a beszédhanghallás, beszédészlelés és -megértés diagnosztikus lehetőségei és fejlesztése/fejlesztésének feladatai
- a beszéd tartalmi oldalának diagnosztikus lehetőségei és fejlesztése/fejlesztésének feladatai különböző nyelvi szinteken (fonéma, morféma, lexéma, szintagma, mondat, szöveg)
- a beszédtechnika/ beszéd formai elemeinek fejlesztési lehetőségei (beszédlégzés, -tempó, ritmus, hangleadás, hangsúly)

Szakirodalom:

Gaál, É., Hámori, J., & Papp, G. (2000). *Anyanyelv és irodalom* (pp. 127-188). Nemzeti Tankönyvkiadó.

Macher, M. (2014). Beszédpercepció folyamatok elemzése tanulásban akadályozott gyermekeknél. *Anyanyelv-Pedagógia*, (2).

Macher, M. (2016). Szóaktiválási és szótanulási folyamatok működése tanulásban akadályozott gyermekeknél. *Gyógypedagógiai Szemle*, 44(4), 257–270.

Macher, M. (2022). Beszédfeldolgozási folyamatok vizsgálata egy eltérő tantervű általános iskola első osztályában. *Gyógypedagógiai Szemle*, 50(4), 224–227.

Macher, M., & Földi, F. (2025). A beszédészlelés és -megértés vizsgálata alsó tagozatos tanulásban akadályozott tanulók körében. *Gyógypedagógiai Szemle*, 53(3), 314–316. Papp, G. (2023). A kommunikációs képességek nevelése. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 334–344). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4, 5-8 évfolyam, magyar nyelv és irodalom.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/sni_1_4/Magyar nyelv es irodalom.doc

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/e_sni_5_8/Magyar nyelv es irodalom.doc

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének irányelvei.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/SNI_iranyelvek.docx

13. Az írásbeli kommunikációs képességek fejlesztése tanulásban akadályozott tanulók esetében

fonológiai tudatosság, írásmozgás-koordináció, az olvasás jelrendszere, szóolvasás, mondatolvasás, szövegértés, olvasási motiváció, írás tanítása, helyesírás

- tanulásban akadályozott tanulók írásbeli kommunikációjának jellemzői
- az írás és olvasás tanulását megalapozó készségek
- az írásbeli kommunikációs képesség fejlesztésének rendszere, céljai
- az olvasási képesség diagnosztikus lehetőségei és tanítása-fejlesztése
- az olvasás tanításának módszertani megközelítései
- a Meixner-módszer
- hétköznapi és tantárgyi szövegértés, olvasási stratégiák és motiváció fejlesztése
- az írás tanításának módszertana

Szakirodalom:

- Gaál, É., Hámosi, J., & Papp, G. (2000). *Anyanyelv és irodalom*. Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Hargitai, K. (2010). Módszertani kézikönyv a Játék tankönyvekhez. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó. (pp. 19-22,61-129)
- Józsa, K., Fazekasné Fenyvesi, M., Szenczi, B., & Szabó, Á. (2014). Tanulásban akadályozott és tipikusan fejlődő gyermekek szóolvasási készségének, szövegértésének és olvasási motivációjának fejlődése. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 69(1), 181–204.
- Kuncze, T., & Macher, M. (2017). 3. és 4. évfolyamos tanulásban akadályozott gyerekek beszédészlelésének és olvasástechnikájának elemzése. *Különleges Bánásmód*, (3), 87–107.
- Sipos, Zs. (2017). A 3. évfolyamosok olvasásának vizsgálatára kidolgozott Meixner-olvasólap szterilizálásának első eredményei. *Gyógyypedagógiai Szemle*, 45(1), 47–58.
- Szenczi, B., Vígh, T., Szekeres, Á., & Zentai, G. (2017). Integráltan tanuló SNI-diákok szövegértés eredményei az adaptált Országos kompetenciamérésen. In A. Zsolnai & L. Kasik (Eds.), *Új kutatások a neveléstudományokban 2016*. (pp. 142–169). SZTE BTK Neveléstudományi Intézet, MTA Pedagógiai Bizottság.
- Szenczi-Velkey, B., Fejes, J. B., Vígh, T., Hódi, Á., & Tary, B. (2024). Javaslatok a szövegértés tantárgyakba ágyazott fejlesztéséhez–az olvasási motiváció támogatása I. *Anyanyelv-pedagógia*, 17(1.), 5-21.
- Szenczi-Velkey, B., Fejes, J. B., Vígh, T., Hódi, Á., & Tary, B. (2024). Javaslatok a szövegértés tantárgyakba ágyazott fejlesztéséhez–az olvasási motiváció támogatása II. *Anyanyelv-pedagógia*, 17(2.), 25-39.
- Tary, B., Fejes, J. B., Hódi, Á., Szenczi-Velkey, B., & Vígh, T. (2022). Javaslatok a szövegértés tantárgyakba ágyazott fejlesztéséhez–az olvasási stratégiák tanítása I. *Anyanyelv-pedagógia*, 15(4.), 62-83.
- Tary, B., Fejes, J. B., Hódi, Á., Szenczi-Velkey, B., & Vígh, T. (2023). Javaslatok a szövegértés tantárgyakba ágyazott fejlesztéséhez–az olvasási stratégiák tanítása II. *Anyanyelv-pedagógia*, 16(1.), 1-22.

Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4, 5-8 évfolyam, magyar nyelv és irodalom.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/sni_1_4/Magyar_nyelv_es_irodalom.doc

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/e_sni_5_8/Magyar_nyelv_es_irodalom.doc

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének irányelvei.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/SNI_iranyelvek.docx

14. A motoros képességek fejlesztése intézményi és azon kívüli területeken tanulásban akadályozott gyermekek esetében

motoros képesség, Clark és Metcalf, NETFIT, észlelés és motoros kivitelezés, mozgásszervi elváltozások, adaptált testnevelés

- a motoros képesség fogalma, a mozgásfejlődés
- mozgásállapot megismerésének lehetőségei, mozgásteljesítmény mérése NETFIT-tel
- tanulásban akadályozott gyermekek mozgásával kapcsolatos sajátosságok, eltérések
- társuló mozgásszervi elváltozások, tartási és mozgásrendellenességek tanulásban akadályozott gyermekeknél
- módszertani sajátosságok a motoros képességek fejlesztésében, az iskolai testnevelésben, adaptált testnevelés,

Szakirodalom:

- Buday, J., & Márialigeti, I. (2010). Tanulásban akadályozott tanulók komplex vizsgálata. *Gyógypedagógiai Szemle*, 35(2), 136–145.
- Farmosi, I. (2011). *Mozgásfejlődés*. Dialóg Campus Kiadó.
- Kaj, M., Kálbli, K., Király, A., Karsai, I., Marton, O., & Csányi, T. (2019). *Kézikönyv a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT®) alkalmazásához. Második, bővített kiadás*. Magyar Diáksport Szövetség.
- Kálbli, K. (2019). *Szakirodalmi áttekintés a sajátos nevelési igényű tanulók fittségi vizsgálatairól. A NETFIT® sajátos nevelési igényű gyermekekre történő adaptációjának megalapozása*. Magyar Diáksport Szövetség.
- Mészáros, A. (2015). Mozcászavarok (motoros jártasság zavarai). In J. Balázs & M. Miklósi (Eds.), *A gyermek- és ifjúkor pszichés zavarainak tankönyve* (pp. 53–60). Semmelweis Kiadó.
- Virányi, A. (2013). *A motoros képességek fejlesztésének módszertana*. Kézirat vonatkozó részei: (A motoros képességek fejlődésének értelmezését megalapozó tudományos felfogások, a mozgást megalapozó biológiai keretek. A mozgásfejlődés feltételei. A reflexek és az elemi mozgásminták. A motoros képességek. Kitekintés a képesség fogalmának értelmezéséhez. Tanulásban akadályozott gyermekek eltérő motoros fejlődésmenet jelei, jellemzői – sajátosságok. Adaptált testnevelés és sport és mozgásnevelés. Diagnosztika az iskolai oktatás folyamatában. Vizsgálóeljárások, mozgásvizsgáló tesztek, alkalmazásuk sajátosságai, elvei, lehetőségei és korlátai. Mozcászervi elváltozások a tanulásban akadályozott gyermekeknél.)
- Virányi, A., & Macher, M. (2023). A motoros cselekvéses képességek nevelése. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 344–360). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4, 5-8 évfolyam, testnevelés.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/sni_1_4/Testneveles.doc

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/e_sni_5_8/Testneveles.doc

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/SNI_iranyelvek.docx

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének irányelvei.

15. Az orientációs képességek fejlesztése tanulásban akadályozott gyermekek esetében

orientáció, téri és idői tájékozódás, metakogníció, történelem, földrajz

- az orientációs képesség fogalma, területei, diagnosztikája
- a téri orientáció fogalma, összetevői, sajátosságai és fejlesztése
- az idői orientáció fogalma, sajátosságai és fejlesztése
- a metakogníció fogalma, fejlesztési lehetőségei a tanulás és a gondolkodás folyamatában, tárgyi és meta szintű pedagógiai tervezés
- tantárgypedagógiai ismeretek az orientációs képességek fejlesztésében: a térképolvasás előkészítése és tanítása, a történelmi időésszelés kialakítása

Szakirodalom:

Csíkos, Cs. (2007). *Metakogníció. A tudásra vonatkozó tudás pedagógiája*. Műszaki Kiadó.

Kiss, L. R. (2015). A metakogníció és a metakognitív kutatások gyógypedagógiai jelentősége, különös tekintettel a tanulásban akadályozottak pedagógiája területre. *Gyógypedagógiai Szemle*, 43(1), 26–34.

Fazekasné Fenyvesi, M. (2013). *Az orientációs és kreatív képességek fejlesztésének módszertana*. Kézirat.vonatkozó részei: 1. A téri orientáció fogalma és alapja: testtudat, testséma, testkép, praxia és diszpraxia., 2. A téri orientáció fejlődésének összetevői. A téri orientáció zavarai. A téri orientáció mérése és fejlesztése. 3. A térképhasználat feltételei, térképolvasás 4. Az idői orientáció fogalma és összetevői 5. Az idői orientáció fejlesztése. A történelem és a helyesírás tanításának előkészítése 5.1. Az idői orientáció fejlesztése, a történelmi idő kialakítása 9. A metakogníció fogalma, szintjei, területei. A metakogníció fejlesztése. 10. Az önszabályozó tanulás és a pedagógiai tervezés

Fazekasné Fenyvesi, M. (2023). Az orientációs képességek nevelése. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 375–386). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4, 5-8 évfolyam, környezetismeret/természettudomány, történelem.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/sni_1_4/Kornyezetismeret.doc

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/e_sni_5_8/Termeszettudomany.doc

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/e_sni_5_8/Tortenelem.doc

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének irányelvei.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/SNI_iranyelvek.docx

16. A kreatív képességek fejlesztése a művészeti nevelésben

vizuális és akusztikus kreativitás, Kodály-módszer, képzőművészeti pedagógiai terápia

- a kreativitás fogalma és fejlesztése
- a vizuális, az akusztikus kreativitás fejlesztési lehetőségei tanulásban akadályozott tanulók körében
- az ének-zene tanításának specifikus képességfejlesztő hatásai
- a Kodály-módszer
- a képzőművészeti pedagógiai terápia

Szakirodalom:

Deszpot, G. (2014). Zeneöröm az iskolában. A Kokas-módszer lehetőségei a zenepedagógiában és általában a képességfejlesztésben. *Tanító Folyóirat*, 52(4), 25–27.

Fazekasné Fenyvesi, M. (2013). *Az orientációs és kreatív képességek fejlesztésének módszertana*. Kézirat. 11-14. Fejezet.

Földi, F., Szabó, N., Mucsiné Erdei, M., & Józsa, K. (2019). A szövegértés és a zenei észlelés jellemzői és kapcsolatuk tanulásban akadályozott tanulók körében. *Gyógypedagógiai Szemle*, 47(1), 1-19.

Janurik, M., & Józsa, K. (2016). Enyhén értelmi fogyatékos gyermekek zenei képességének fejlettsége. *Magyar Pedagógia*, 116(1), 25–50.

Kaibinger, P. (2023). A kreatív és művészi képességek nevelése. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 360–370). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

Kiss, V. (2014) A művészet mint nevelés, a nevelés mint művészet. *Neveléstudomány Folyóirat*, (1), 69–81.

Sándor, É. (2008). „Szabaddfestés védelem alatt”. Képzőművészeti pedagógiai terápia. In Á. Szabó (Eds.), *Tanulmányok a tanulásban akadályozottak pedagógiája és határtudományai köréből* (pp. 245–254). Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság.

Tamás, K. (2023). A kreativitás fejlesztése vizuális neveléssel. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 370–375). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

Turmezeyné Heller, E., & Balogh, L. (2009). *Zenei tehetséggondozás és képességfejlesztés* (pp. 78-89). Kocka Kör Kiadó.

Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4, 5-8 évfolyam,

Ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/sni_1_4/Enek-zene.doc

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/sni_1_4/Vizualis_kultura.doc

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/sni_1_4/Technika_es_tervezes.doc

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/e_sni_5_8/Enek.doc

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/e_sni_5_8/Vizualis_kultura.doc

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/e_sni_5_8/Technika_es_tervezes.doc

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének irányelvei.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/kerettanterv/SNI_iranyelvek.docx

17. Az együttneveléssel kapcsolatos fogalmak, a hazai gyakorlat jellemzői - fókuszálva a tanulásban akadályozott gyermekekre

integráció, inklúzió, együttnevelést segítő gyógypedagógus, EGYMI, utazó gyógypedagógus, szerepek, teammunka, kéttanáros modell, szülők, együttműködés

- integráció, inklúzió és a hozzájuk kapcsolódó fogalmak
- az együttnevelés gyógypedagógiai támogatórendszere (külső, belső)
- EGYMI - utazó gyógypedagógusi hálózat
- lehetséges gyógypedagógus-szerepek az együttnevelésben
- szakemberek együttműködése (teammunka, kéttanáros modell)
- szülőkkel való együttműködés

Szakirodalom:

- Kókainé Lányi, M. (2007). *Könyv az integrációról. Sajátos nevelési igényű gyerekek együttnevelése a Gyermekek Házában*. SuliNova.
- Meilinger, A. (2011). Szülőszerep az integrációban. In G. Papp (Eds.), *A diagnózistól a foglalkozási rehabilitációig* (pp. 59–71). ELTE Eötvös Kiadó és ELTE BGGYK.
- Mile, A. (2023). Egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények fejlődéstörténete, szerepe. In Zs. Mesterházi & Á. Szekeres (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 200–204). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Papp, G. (2023). Az integrált nevelés és inkluzív iskola mai értelmezése. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 463–470). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Szekeres, Á. (2023). A gyógypedagógus közreműködésének formái az együttnevelési folyamatban. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 473–486). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Szekeres, Á. (2023). Az együttnevelés pedagógiai szempontjai. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (Eds.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára* (pp. 487–491). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- Szekeres, Á., & Szenczi, B. (2019). A sajátos nevelési igény és az együttnevelés kérdései. In Győri, M. & Billédi, K. (Eds.), *Atipikus diákok, segítő appok, tudományos evidenciák* (pp. 19–30). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

Budapest, 2026. szeptember 10.